

Judendomen

CHECKFRÅGOR

1. Vad innebär det att det judiska folket ser sig som valt av Gud?
2. Nämn minst tre sätt att definiera vem som är jude.
3. Ge exempel på hur judendomens gudsbild hänger ihop med dess människosyn.
4. Ge exempel på olika tolkningar av Messias tanken.
5. Vilka är de tre huvuddelarna i Tanak och vad innehåller de?
6. Vilka är de tre huvudinriktningarna inom judendomen? Ge exempel på några frågor som de olika riktningarna tolkat olika.
7. Ge exempel på matregler inom judendomen och varför de anses viktiga.
8. Beskriv kortfattat hur en judisk gudstjänst går till.
9. Varför är sabbaten viktig för de flesta judar?
10. Beskriv minst en judisk högtid eller övergångsrit och dess djupare innebörd.

Exempel på resonerande frågor om Judendom

Exemplifiera dina ställningstaganden utifrån fakta.

- Varför tror du att det varit en sådan stor debatt om vem som egentligen är jude? Och vilken är den mest logiska definitionen av vem som är jude enligt dig?
- Efter din kunskap om den judiska historien – hur tror du historien präglar den judiska identiteten?
- Hur reagerar du på de judiska kosher-reglerna? Vilka verkar vettiga, mindre vettiga och varför?
- Vad tror du judarna får ut av alla högtider som dem firar? Och vilka högtider inom judendomen - verkar enligt dig – värda ta efter, eftersom de kan ge alla människor något?
- Vissa anser att det är fel att judiska pojkar omskärs, hur ställer du dig i den debatten?
- Är den judiska gudssynen och människosynen, enligt dig rimlig?
- Vilka konsekvenser har judarnas syn på sig själva som det utvalda folket och att de har ett speciellt förbund och band med Gud, fått för dem själva?
- Fundera på den judiska synen på livet, döden, fria viljan och ondskan och diskutera om du tycker att synen på dessa frågor är rimlig.
- Vilka problem och möjligheter ser du med att leva som en ortodox jude respektive en reform jude?

1. Abraham, Isak och Jakob	De judiska patriarkerna	20. Messiastanken	Hopp om en bättre värld via en person eller att alla tillsammans måste en perfekt värld.
2. Antisemitism	Judehat	21. Monoteism	Tro på en Gud- Judarna tror bara på en Gud!
3. Bar Mitzva	Pojkarna blir religiöst myndiga - budets son	22. Moses	Judendomens religionsstiftare
4. Bat Mitzva	Flickorna blir religiöst myndiga - budets dotter	23. Omskärelse	Den åttonde dagen, efter födseln, går alla judiska pojkar genom en rit (ingrepp) som kallas Brit-Mila.
5. Chanukka	Firar återinvigningen av templet i Jerusalem	24. Ortodox judendom	Riktning som menar att man ska leva enligt den judiska lagen (halacha) och ska följa de 613 reglerna.
6. Det utvalda folket	Judarna anser att eftersom de fått lagen, så ska de föregå med gott exempel för andra folk och fått ett heligt land - Israel.	25. Pesach	Judarnas påsk - kallas också det osyrade brödets högtider. Firas med en symbolisk sedermåltid.
7. Diaspora	Förskingring. Judarna levde i minoritet, runt om i det medeltida Europa.	26. Rabbin	Leder arbetet i synagogan
8. Döden	Ingen gemensam syn - kanske lever man vidare - men man betonar livet istället. Ortodoxa judar talar ibland om ett himmelrike.	27. Rosh Hashana	Det judiska nyåret
9. Etnisk jude av vem som är jude	Enligt den ortodoxa judendomen ska man vara född av judisk mor för att räknas som jude/judinna	28. Sabbat	Judarnas heliga dag i veckan - från fredagkväll till lördagkväll - man högtidlighåller att man likt Gud vilar en dag i veckan.
10. Fria viljan	Människan kan använda denna till antingen goda eller onda gärningar. Förklarar enligt judarna, teodicéproblemet.	29. Sionism	Rörelse som ville återskapa ett land - åt alla judar - i Palestina
11. Halaka	Regler i Talmud	30. Synagoga	Judendomens gudstjänstlokal
12. Israel	Judarna ser detta land som det förlovade landet, som de fått i ett förbund med Gud. Jerusalem är centralort för deras Guddyrikan	31. Talmud	Förklaringsböcker till Tora innehåller regler som kallas Halaka.
13. Jom Kippur	Försoningsdagen - man fastar och ber sin medmänniska och Gud om förlåtelse för året som gått.	32. Tanak	T-Tora, N-Neviim, K- Ketuviim. Judarnas bibel. Består av moseböckerna, profeterna och skrifterna.
14. Konservativ judendom	Judisk inriktning som anser att man ska leva ett judiskt liv, men inte fundamentalistiskt.	33. Teodicéproblemet	Gud har all makt & är god, varför lider då människan?
15. Konvertit	Person som bytt religion	34. Teodor Herzl	Mannen bakom rörelsen, sionism
16. Kosher	Tillåten mat - mat och måltiden är väldigt viktig för judar. "They tried to kill us, we survived, lets eat"	35. Treifah	Otillåten mat, ex. fläsk, blodmat, rovfåglar, rätt som blandar kött och mjölk. Mat som ej är tillagad av judar.
17. Kulturell definition av vem som är jude	Enligt denna definition, så ska man ha en förälder som är jude/judinna och vara uppväxt i den judiska traditionen	36. Trosbekännelsen	"Hör Israel! Herren är vår Gud, Herren är en." - Judendomen är strikt monoteistiskt.
18. Liberal judendom	Riktning som bygger på reformjudendomen - tillåter bla. Bat Mitzva. Ok med homosexuell kärlek och är ej fördömande mot sex före äktenskapet		
19. Livet	Väldigt viktigt för judarna - alla borde leva så bra de bara kan, för skapa en bättre värld, i det lilla eller det stora.		

Judendomen

9 Written Questions

NAME: _____

1. Enligt denna definition, så ska man ha en förälder som är jude/judinna och vara uppväxt i den judiska traditionen

2. Människan kan använda denna till antingen goda eller onda gärningar. Förklarar enligt judarna, teodicéproblemet.

3. Judisk inriktning som anser att man ska leva ett judiskt liv, men inte fundamentalistiskt.

4. Den åttonde dagen, efter födseln, går alla judiska pojkar genom en rit (ingrepp) som kallas Brit-Mila.

5. Tro på en Gud- Judarna tror bara på en Gud!

6. Judarnas heliga dag i veckan - från fredagkväll till lördagkväll - man högtidlighåller att man likt Gud vilar en dag i veckan.

7. Förklaringsböcker till Tora innehåller regler som kallas Halaka.

8. T-Tora, N-Neviim, K- Ketuviim. Judarnas bibel. Består av moseböckerna, profeterna och skrifterna.

9. Otillåten mat, ex. fläsk, blodmat, rovfåglar, rätt som blandar kött och mjölk. Mat som ej är tillagad av judar.

9 Matching Questions

1. ☐ Trosbekännelsen	☐ "Hör Israel! Herren är vår Gud, Herren är en." - Judendomen är strikt monoteistiskt.
2. ☐ Liberal judendom	☐ Väldigt viktigt för judarna - alla borde leva så bra de bara kan, för skapa en bättre värld, i det lilla eller det stora.
3. ☐ Teodor Herzl	☐ De judiska patriarkerna
4. ☐ Ortodox judendom	☐ Person som bytt religion
5. ☐ Rabbin	☐ Riktning som bygger på reformjudendomen- tillåter bla. Bat Mitzva. Ok med homosexuell kärlek och är ej fördömande mot sex före äktenskapet
6. ☐ Abraham, Isak och Jakob	
7. ☐ Diaspora	
8. ☐ Livet	

9. Konvertit

f Mannen bakom rörelsen, sionism

g Riktning som menar att man ska leva enligt den judiska lagen (halacha) och ska följa de 613 reglerna.

h Förskingring. Judarna levde i minoritet, runt om i det medeltida Europa.

i Leder arbetet i synagogan

9 Multiple Choice Questions

- Enligt den ortodoxa judendomen ska man vara född av judisk mor för att räknas som jude/judinna
 - Omskärelse
 - Etnisk jude av vem som är jude
 - Ortodox judendom
 - Kulturell definition av vem som är jude
- Judarna ser detta land som det förlovade landet, som de fått i ett förbund med Gud. Jerusalem är centralort för deras Guddyrkan
 - Tanak
 - Livet
 - Israel
 - Kosher
- Ingen gemensam syn – kanske lever man vidare – men man betonar livet istället. Ortodoxa judar talar ibland om ett himmelrike.
 - Israel
 - Kosher
 - Livet
 - Döden
- Försoningsdagen – man fastar och ber sin medmänniska och Gud om förlåtelse för året som gått.
 - Jom Kippur
 - Bar Mitzva
 - Kosher
 - Bat Mitzva
- Hopp om en bättre värld via en person eller att alla tillsammans måste en perfekta värld.
 - Rosh Hashana
 - Messiastanken
 - Pesach
 - Israel

6. Gud har all makt & är god, varför lider då människan?
 - a. Omskärelse
 - b. Teodor Herzl
 - c. Diaspora
 - d. Teodicéproblemet

7. Rörelse som ville återskapa ett land – åt alla judar – i Palestina
 - a. Tanak
 - b. Moses
 - c. Monoteism
 - d. Sionism

8. Flickorna blir religiöst myndiga – budets dotter
 - a. Talmud
 - b. Jom Kippur
 - c. Bar Mitzva
 - d. Bat Mitzva

9. Judarnas påsk – kallas också det osyrade brödets högtider. Firas med en symbolisk sedermåltid.
 - a. Israel
 - b. Halaka
 - c. Pesach
 - d. Moses

9 True/False Questions

1. Chanukka → Regler i Talmud

True False

2. Synagoga → Judendomens gudstjänstlokal

True False

3. Rosh Hashana → Regler i Talmud

True False

4. Halaka → Regler i Talmud

True False

5. Moses → Tillåten mat – mat och måltiden är väldigt viktig för judar. "They tried to kill us, we survived, lets eat"
- True False
6. Antisemitism → Judehat
- True False
7. Kosher → Tillåten mat – mat och måltiden är väldigt viktig för judar. "They tried to kill us, we survived, lets eat"
- True False
8. Bar Mitzva → Pojkarna blir religiöst myndiga – budets son
- True False
9. Det utvalda folket → Hopp om en bättre värld via en person eller att alla tillsammans måste en perfekta värld.
- True False